Wymagania edukacyjne na oceny śródroczne z języka polskiego dla uczniów klasy 6.

dopuszczający	**Kształcenie literackie**. Uczeń: poprawnie czyta teksty i rozumie ich ogólny sens, zna treść lektur omawianych w pierwszym półroczu, wygłasza z pamięci tekst poetycki; wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze; z pomocą nauczyciela odczytuje dane z tekstów kultury oraz użytkowych; redaguje proste instrukcje; notuje według ustalonych zasad, ze zrozumieniem słucha wypowiedzi innych; **Tworzenie wypowiedzi**. Uczeń: poprawnie wypowiada się na temat rzeczywistości oraz czytanych tekstów, wykorzystując ubogie słownictwo; korzysta z pomocy i sugestii nauczyciela; potrafi przekazać najważniejszą myśl; podejmuje próby opisu bohatera, miejsca, przedmiotu; formułuje schematyczne, krótkie wypowiedzi pisemne w przewidzianych programem formach: opis przeżyć wewnętrznych, opowiadanie, plan, zna i stara się stosować najważniejsze zasady pisowni oraz pisać czytelnie. **Kształcenie językowe**. Uczeń: zna podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, przyimek i spójnik); zna podstawowe części zdania (podmiot i orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik),; stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu zależnie od celu wypowiedzi, **Samokształcenie:** doskonali ciche i głośne czytanie, poznaje życie kulturalne swojego regionu, korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz *on-line*).

dostateczny	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz poniższe. Kształcenie literackie. Uczeń: czyta różne teksty, rozumie ich sens, zna treść lektur omawianych w pierwszym półroczu, wygłasza z pamięci tekst poetycki, stosując poprawną intonację; rozróżnia teksty artystyczne (poetyckie, narracyjne, dramatyczne); nazywa elementy świata przedstawionego; wskazuje cechy bohaterów; odróżnia autora od narratora; rozróżnia podstawowe środki stylistyczne (podmiot liryczny, epitet, porównanie, metafora, ożywienie, uosobienie, pytanie retoryczne, zdrobnienie, zgrubienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofa, anafora, powtórzenie), Tworzenie wypowiedzi. Uczeń: odtwarza zdarzenia w układzie chronologicznym; zna treść omawianych mitów oraz wyjaśnia, czym jest mit, baśń, powieść, opowiadanie, nowela, dziennik; formułuje schematyczne wypowiedzi pisemne zgodnie z intencją; buduje ramowy plan wypowiedzi; dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne; stara się pisać na temat oraz poprawnie pod względem językowym i ortograficznym; poprawnie używa znaków interpunkcyjnych; pisze czytelnie. Kształcenie językowe. Uczeń: rozpoznaje i określa formy fleksyjne poznanych części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik); rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, równoważnik zdania; przekształca konstrukcje składniowe; określa funkcję wyrazu w zdaniu (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik), dostrzega związki wyrazowe; określa cechy głosek; wyodrębnia temat fleksyjny, posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, rozpoznaje wyrazy wieloznaczne, synonimy, antonimy, homonimy i związki frazeologiczne. Samokształcenie:, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje, korzysta ze słowników specjalnych, oraz słownika terminów literackich; stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz *on-line*), w dowolnej formie zapisuje pozyskane informacje.

dobry	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz poniższe. **Kształcenie literackie**. Uczeń: poprawnie czyta z zachowaniem zasad wyrazistej artykulacji i intonacji; określa różnicę między tekstem poetyckim a prozatorskim; potrafi wskazać środki stylistyczne w tekście, określa ich funkcje; stosuje pojęcia: narrator, bohater, akcja, punkt kulminacyjny, strofa, rym (dokładny, niedokładny), rytm, wiersz biały, wiersz wolny; **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: bierze czynny udział w rozmowie na tematy związane z życiem, lekturą, filmem, teatrem oraz mediami; prezentuje własne zdanie z zachowaniem reguł grzecznościowych, mówi w sposób uporządkowany, unikając powtórzeń, wykorzystując bogaty zasób słów; recytuje tekst z pamięci, stara się wspomagać wypowiedź środkami pozawerbalnymi; potrafi zastosować dialog oraz opis w opowiadaniu; komponuje plan wypowiedzi; dba o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną wypowiedzi pisemnej; zna i na ogół stosuje poprawną kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy pisemnej, dba o estetykę zapisu; **Kształcenie językowe.** Uczeń: poprawnie określa formę gramatyczną poznanych części mowy; rozróżnia i stosuje różne rodzaje podmiotów i orzeczeń; rozróżnia stopniowanie opisowe i proste (regularne i nieregularne); zna i poprawnie stosuje poznane zasady ortograficzne; **Samokształcenie**: Uczeń rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji; we wskazanej formie zapisuje pozyskane informacje.

bardzo dobry	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą i poniższe. **Kształcenie literackie**. Uczeń: czyta z uwzględnieniem zasad artykulacji i intonacji; formułuje pytania, wyraża swoje zdanie, odczytuje intencję nadawcy na podstawie słuchanego tekstu; odróżnia informacje ważne od mniej istotnych; samodzielnie odkrywa sensy przenośne i odnosi je do sytuacji życiowych; bezbłędnie wskazuje środki stylistyczne; rozpoznaje cechy gatunkowe bajki, opowiadania, baśni, powieści, noweli, mitu, legendy, dziennik, pamiętnik, przypowieść; bezbłędnie posługuje się poznanymi pojęciami teoretycznoliterackimi; odczytuje, poprawnie rozumie i potrafi wykorzystać treści zawarte w tekstach użytkowych. **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: buduje spójne wypowiedzi z perspektywy świadka i uczestnika wydarzeń; dobiera zróżnicowane słownictwo; formułuje jasne pytania w celu uzyskania konkretnej informacji; wygłasza teksty z pamięci, akcentując słowa kluczowe, opowiada o wydarzeniach, rozumiejąc istotę ciągu przyczynowo – skutkowego; wspomaga wypowiedź środkami pozawerbalnymi; prezentuje i uzasadnia swoje zdanie z zachowaniem form grzecznościowych; w pracach pisemnych stosuje różnorodne typy wypowiedzeń; komponuje i przekształca ramowy plan wypowiedzi; samodzielnie redaguje poznane formy wypowiedzi pisemnej, używając różnorodnych konstrukcji składniowych; pisze starannie i poprawnie pod względem ortograficznym, językowym i interpunkcyjnym. **Kształcenie językowe.** Uczeń: rozumie funkcję poznanych części zdania; wskazuje tematy oboczne. **Samokształcenie.** Uczeń: rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań, stosuje różne formy zapisywania pozyskanych informacji.

celujący	Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą i poniższe. **Kształcenie literackie.** Uczeń: czyta różne teksty kultury, uwzględniając ich cechy gatunkowe, dokonuje ich analizy i interpretacji, samodzielnie odkrywa ich sensy przenośne; samodzielnie dokonuje selekcji informacji w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach komunikacyjnych; samodzielnie posługuje się różnymi źródłami informacji. **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: formułuje twórcze uwagi i polecenia, które pozwalają planować i usprawniać pracę zespołu, grupy; tworzy prace pisemne poprawne pod względem językowym; ortograficznym i interpunkcyjnym; recytuje, wygłasza role z pamięci, dokonując ich interpretacji głosowej; wyraża i uzasadnia własne zdanie, posługując się różnymi formami wypowiedzi; wykazuje się samodzielnością i twórczym ujęciem tematu; tworzy oryginalne prace poprawne kompozycyjnie i językowo. **Kształcenie językowe.** Uczeń: swobodnie stosuje wiedzę językową w zakresie treści przewidzianych programem nauczania; poszerza samodzielnie swoją wiedzę językową. **Samokształcenie:** Uczeń rozwija wiedzę i umiejętności, przygotowując się do konkursów przedmiotowych lub wykonując prace konkursowe i dodatkowe.

Wymagania edukacyjne na oceny roczne z języka polskiego dla uczniów klasy 6.

dopuszczający	**Kształcenie literackie**. Uczeń: poprawnie czyta teksty i rozumie ich ogólny sens, zna treść lektur omawianych w drugim półroczu, wygłasza z pamięci tekst poetycki; wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze; rozróżnia teksty narracyjne, wierszowane, dramatyczne; z pomocą nauczyciela odczytuje dane z tekstów kultury oraz użytkowych; redaguje proste instrukcje; notuje według ustalonych zasad, ze zrozumieniem słucha wypowiedzi innych; **Tworzenie wypowiedzi**. Uczeń: poprawnie wypowiada się na temat rzeczywistości oraz czytanych tekstów, wykorzystując ubogie słownictwo; korzysta z pomocy i sugestii nauczyciela; potrafi przekazać najważniejszą myśl; podejmuje próby opisu bohatera, miejsca, przedmiotu; formułuje schematyczne, krótkie wypowiedzi pisemne w przewidzianych programem formach: list oficjalny, opowiadanie, charakterystyka, zna i stara się stosować najważniejsze zasady pisowni oraz pisać czytelnie. **Kształcenie językowe**. Uczeń: zna podstawowe części mowy; wie, że mogą mieć różną formę gramatyczną, stopniuje przymiotniki i przysłówki; dzieli wyraz na litery, głoski, sylaby, rozróżnia głoski miękkie i twarde; zna podstawowe części zdania, rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie; dostrzega zróżnicowanie wypowiedzi ze względu na styl (potoczny, literacki) oraz odmianę języka (oficjalny, nieoficjalny). **Samokształcenie:** doskonali ciche i głośne czytanie, poznaje życie kulturalne swojego regionu, korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz *on-line*).

dostateczny	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz poniższe. **Kształcenie literackie**. Uczeń: czyta różne teksty, rozumie ich sens, zna treść lektur omawianych w drugim półroczu, wygłasza z pamięci tekst poetycki, stosując poprawną intonację; rozróżnia teksty artystyczne (poetyckie, narracyjne, dramatyczne) oraz użytkowe (informacyjne, publicystyczne, reklamowe); rozpoznaje powieść, opowiadanie, bajkę, baśń, mit, legendę, przypowieść, dziennik, pamiętnik, hymn); nazywa elementy świata przedstawionego; wskazuje cechy bohaterów; odróżnia autora od narratora; rozróżnia podstawowe środki stylistyczne (podmiot liryczny, epitet, porównanie, metafora, ożywienie, uosobienie, pytanie retoryczne, zdrobnienie, zgrubienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofa, anafora, powtórzenie), dostrzega rytmizację w wierszu; wyodrębnia refren, rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się. **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: stosuje odpowiednią intonację zdaniową; mówiąc na temat, nie wyczerpuje omawianych zagadnień; odtwarza zdarzenia w układzie chronologicznym; zna treść omawianych legend oraz wyjaśnia, czym jest legenda, baśń, powieść, opowiadanie, nowela, dziennik; formułuje schematyczne wypowiedzi pisemne zgodnie z intencją; buduje ramowy plan wypowiedzi; dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne; stara się pisać na temat oraz poprawnie pod względem językowym i ortograficznym; poprawnie używa znaków interpunkcyjnych; pisze czytelnie; redaguje scenariusz filmowy na podstawie fragmentów książki; używa podstawowych pojęć związanych z telewizją, filmem i teatrem (np. program, aktor, reżyser, premiera, scenografia, statysta, wywiad);. **Kształcenie językowe.** Uczeń: rozpoznaje i określa formy fleksyjne poznanych części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik); rozumie i przekształca konstrukcję strony biernej i czynnej czasownika; rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, złożone współrzędnie i podrzędnie, równoważnik zdania; przekształca konstrukcje składniowe; określa funkcję wyrazu w zdaniu (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik), dostrzega związki

	wyrazowe; określa cechy głosek; wyodrębnia temat fleksyjny, posługuje się oficjalna i nieoficjalną odmianą polszczyzny, rozpoznaje wyrazy wieloznaczne, synonimy, antonimy, homonimy i związki frazeologiczne. **Samokształcenie:**, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje, korzysta ze słowników specjalnych, oraz słownika terminów literackich; stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz *on-line*), w dowolnej formie zapisuje pozyskane informacje.

dobry	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz poniższe. **Kształcenie literackie**. Uczeń: poprawnie czyta z zachowaniem zasad wyrazistej artykulacji i intonacji; określa różnicę między tekstem poetyckim a prozatorskim; potrafi wskazać środki stylistyczne w tekście, określa ich funkcje; stosuje pojęcia: narrator, bohater, akcja, punkt kulminacyjny, strofa, rym (dokładny, niedokładny), rytm, wiersz biały, wiersz wolny; na podstawie przeczytanego tekstu potrafi zaprojektować kostium i scenografię, rozróżnia gatunki powieści (fantasy, kryminalna, przygodowa, SF). **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: bierze czynny udział w rozmowie na tematy związane z życiem, lekturą, filmem, teatrem oraz mediami; prezentuje własne zdanie z zachowaniem reguł grzecznościowych, mówi w sposób uporządkowany, unikając powtórzeń, wykorzystując bogaty zasób słów; recytuje tekst z pamięci, stara się wspomagać wypowiedź środkami pozawerbalnymi; potrafi zastosować dialog oraz opis w opowiadaniu; komponuje plan wypowiedzi; dba o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną wypowiedzi pisemnej; zna i na ogół stosuje poprawną kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy pisemnej, dba o estetykę zapisu; redaguje tekst argumentacyjny, rozróżniając przykłady i argumenty, tworzy scenariusz filmowy, wykorzystując własne pomysły. **Kształcenie językowe.** Uczeń: poprawnie określa formę gramatyczną poznanych części mowy; rozróżnia i stosuje różne rodzaje podmiotów i orzeczeń; rozróżnia stopniowanie opisowe i proste (regularne i nieregularne); zna i poprawnie stosuje poznane zasady ortograficzne; rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące. **Samokształcenie**: Uczeń rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji; we wskazanej formie zapisuje pozyskane informacje.

bardzo dobry	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą i poniższe. **Kształcenie literackie**. Uczeń: czyta z uwzględnieniem zasad artykulacji i intonacji; formułuje pytania, wyraża swoje zdanie, odczytuje intencję nadawcy na podstawie słuchanego tekstu; odróżnia informacje ważne od mniej istotnych; samodzielnie odkrywa sensy przenośne i odnosi je do sytuacji życiowych; bezbłędnie wskazuje środki stylistyczne; bezbłędnie posługuje się poznanymi pojęciami teoretycznoliterackimi; odczytuje, poprawnie rozumie i potrafi wykorzystać treści zawarte w tekstach użytkowych. **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: buduje spójne wypowiedzi z perspektywy świadka i uczestnika wydarzeń; dobiera zróżnicowane słownictwo; formułuje jasne pytania w celu uzyskania konkretnej informacji; wygłasza teksty z pamięci, akcentując słowa kluczowe, opowiada o wydarzeniach, rozumiejąc istotę ciągu przyczynowo – skutkowego; wspomaga wypowiedź środkami pozawerbalnymi; prezentuje i uzasadnia swoje zdanie z zachowaniem form grzecznościowych; w pracach pisemnych stosuje różnorodne typy wypowiedzeń; komponuje i przekształca ramowy plan wypowiedzi; samodzielnie redaguje poznane formy wypowiedzi pisemnej, używając różnorodnych konstrukcji składniowych; redaguje tekst argumentacyjny, stosując argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz emocji; stosuje słownictwo oceniające; podejmuje próby oceny postepowania bohatera; pisze starannie i poprawnie pod względem ortograficznym, językowym i interpunkcyjnym. **Kształcenie językowe.** Uczeń: rozumie funkcję poznanych części zdania; graficznie przedstawia związki wyrazowe; celowo stosuje różne typy wypowiedzeń; wskazuje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie, wskazuje tematy oboczne. **Samokształcenie.** Uczeń: rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań, stosuje różne formy zapisywania pozyskanych informacji.

celujący	Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą i poniższe. **Kształcenie literackie.** Uczeń: czyta różne teksty kultury, uwzględniając ich cechy gatunkowe, dokonuje ich analizy i interpretacji, samodzielnie odkrywa ich sensy przenośne; samodzielnie dokonuje selekcji informacji w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach komunikacyjnych; samodzielnie posługuje się różnymi źródłami informacji. **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: formułuje twórcze uwagi i polecenia, które pozwalają planować i usprawniać pracę zespołu, grupy; tworzy prace pisemne poprawne pod względem językowym; ortograficznym i interpunkcyjnym; recytuje, wygłasza role z pamięci, dokonując ich interpretacji głosowej; wyraża i uzasadnia własne zdanie, posługując się różnymi formami wypowiedzi; wykazuje się samodzielnością i twórczym ujęciem tematu; tworzy oryginalne prace poprawne kompozycyjnie i językowo. **Kształcenie językowe.** Uczeń: swobodnie stosuje wiedzę językową w zakresie treści przewidzianych programem nauczania; poszerza samodzielnie swoją wiedzę językową. **Samokształcenie:** Uczeń rozwija wiedzę i umiejętności, przygotowując się do konkursów przedmiotowych lub wykonując prace konkursowe i dodatkowe.
	Lektury w klasie 6 będą realizowane zgodnie z nową podstawą programową.